

PROJEKT

VČELY NEPOZNAJÚ HRANICE
V TRENČIANSKOM
SAMOSPRÁVNOM KRAJI

Trenčín, 21.10.2025

MVDr. Ján Pastorek

CIEĽ

- **Legislatíva**
- **Imunita včelstiev**
- **Mor včelieho plodu**
- **Projekt včely neznají hranice**

Legislatíva v SR

**Zákon č.39/2007 Z.z. o veterinárnej starostlivosti v znení
neskorších predpisov**

Vyhláška 285/2017 Z.z. o identifikácii a registrácii včelstiev

**Národný program na eradikáciu moru a hniloby
včelieho plodu na roky 2024 - 2025**

Legislatíva

Včela – hospodárske zviera zák. 39/2007 o
veterinárnej starostlivosti

Chovateľ – včelár: je povinný zaistiť včelám

- primerané obydlie, výživu a ost. starostl.
- ohlásiť podozrenie z choroby
- byť nápomocný pri výkone kontrol zo strany AÚVL, vet. lekára

IMUNITA VČIEL

- **Sociálna** **hygienické chovanie**
 čistiaci pud /pin test/
- **Individuálna** **obranné bariéry**
 imunitný systém plodu
 /vek, peritrofická membrána/
 probiotická mikroflóra
 hemolymfa

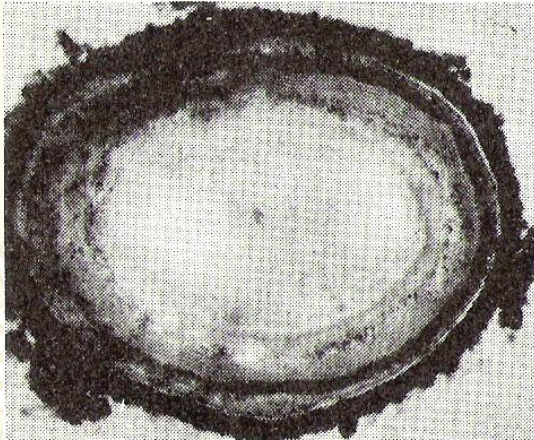
Mor včelieho plodu

Nákaza povinná hláseniu!

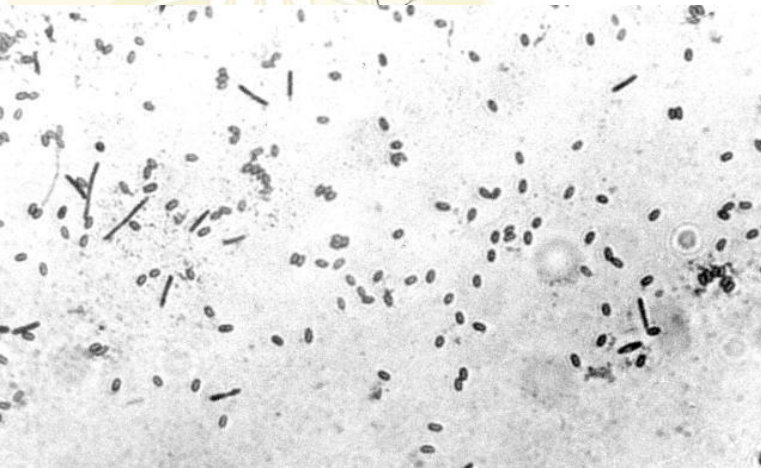
- Bakteriálne ochorenie včelieho plodu
- Prenos alimentárnou cestou
- Pôvodca: *Paenibacillus larvae*
 - baktéria vytvárajúca spóry
 - napáda včelie larvy
- Nelieči sa

Paenibacillus larvae

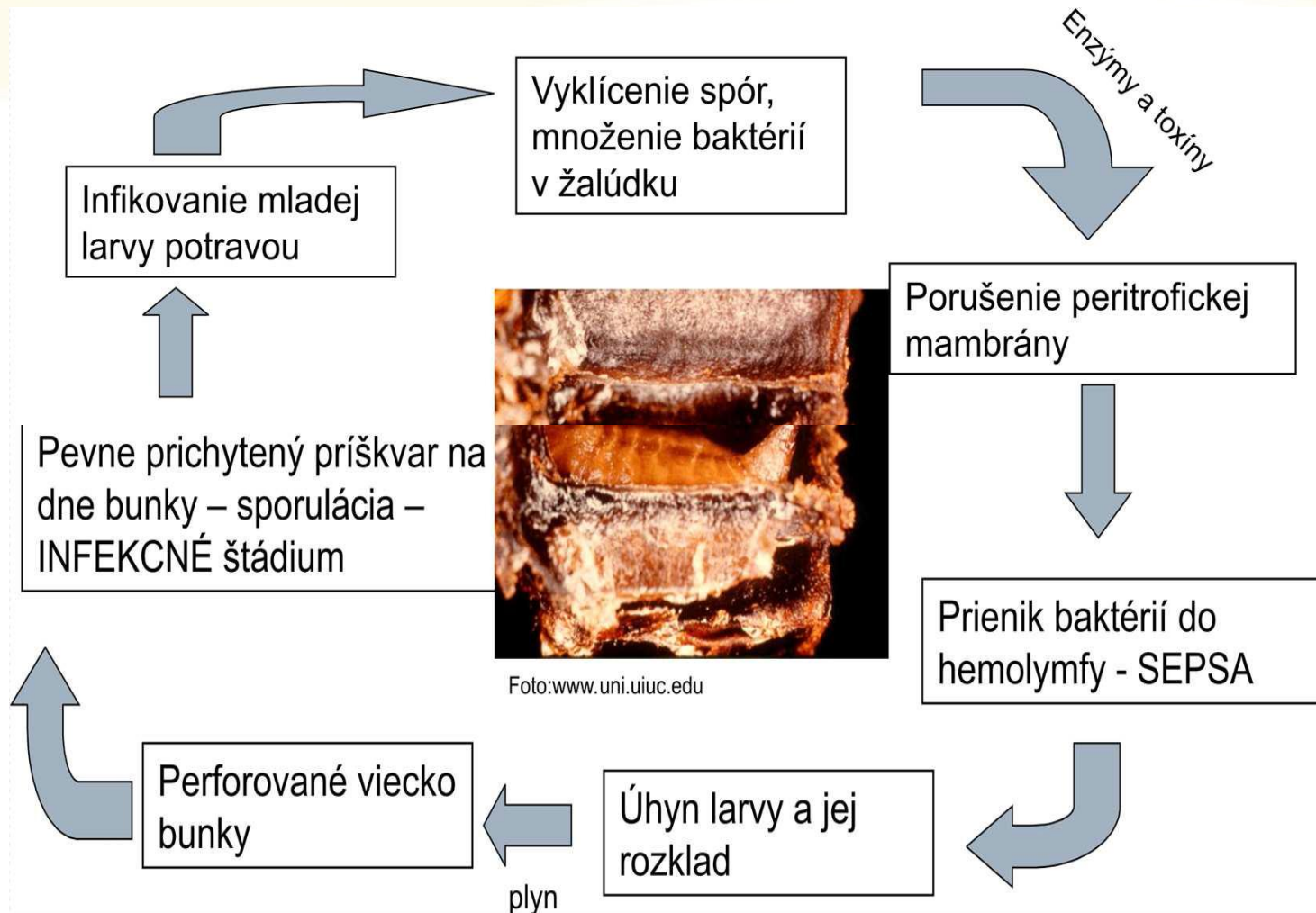

- oválne spóry 1,2-1,9 x 0,4-0,9 μm
 - stena spór 7 vrstiev

- tyčinka 2,4-8,5 μm dlhá a 0,5 μm široká
 - dlhé bičíky

Životný cyklus

Príznaky

- medzerovitý plod
- zmena sfarbenia lariev
- preliačené a prederavené viečka na plode
- Rozpad lariev
- pach po gleji
- pozitívna zápalková skúška
- príškvar

Spôsoby zavlečenia nákazy

- nákup včelstiev z neovereného zdroja
- osadenie neznámych rojov
- rabovka
- kŕmenie včiel nakazeným medom
- osadenie včiel do infikovaných úľov
- zalietavaním včiel

Diagnostika

- Klinická prehliadka
- Laborat.diag. z medu, meliva
- Labor. potvrdenie pôvodcu na plode
- **Terapia sa nevykonáva**
- Likvidácia: spálením vysíreného chorého včelstva spolu s úľom, dielom a spáľiteľným príslušenstvom

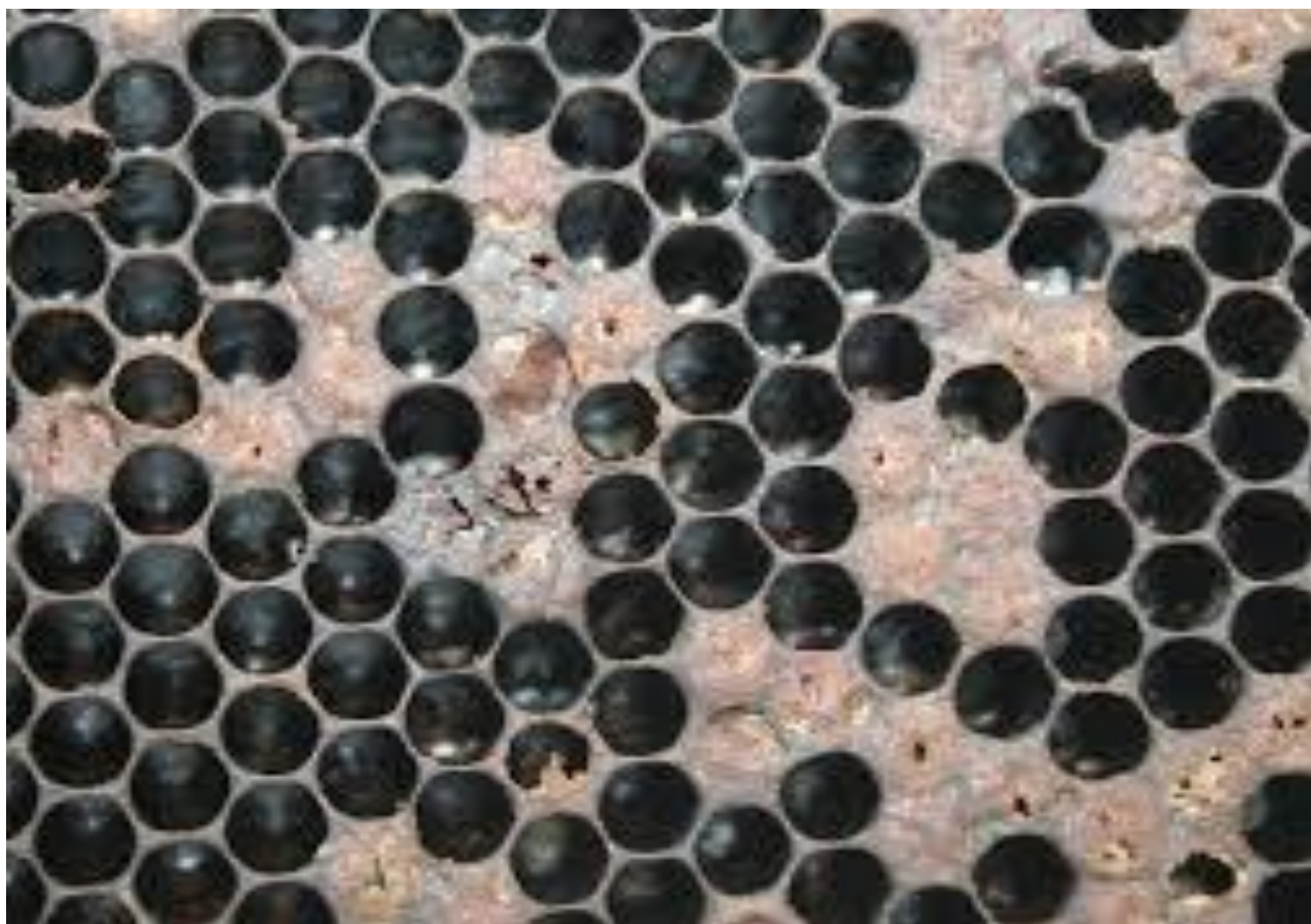
Národný program na eradikáciu moru a hniloby včelieho plodu na roky 2024-2025

- Záväzný pre celú SR zák. 39/2007
- Úloha – eradikovať ohniská MVP
 - Zlepšiť zdravotný stav, znížiť straty, zvýšiť produkciu
 - Klinické prehliadky včelstiev – AÚVL, ÚVL, SVL
 - Odber vzoriek, lab. dg.
 - Opatrenia
 - Likvidácia pozitívnych včelstiev
 - Pozorovacia doba
 - Ozdravenie klin. zdravých včelstiev
 - Následné klin. prehliadky v ochrannom. Pásme
 - Náhrada strát včelárom

Klinická prehliadka

- Pri každej kontrole plodiska kladieme dôraz na:
 - ❖ kondičný stav včelstva
 - ❖ neprirodzený pach
 - ❖ prehliadka plodových plástov
 - ❖ medzerovitost' plodu
 - ❖ podozrivé bunky /vyšetriť/
 - ❖ v prípade podozrenia odber vz.

Prevencia

- plnohodnotná výživa včelstiev
- prehliadky plodu /odber vzoriek/
- obmena diela
- premetenie na medzistienky
- dezinfekcia úľov a náradia
- pozor na roje
- predchádzanie rabovke
- umiestnenie včelstiev /2 – 4 m/
- hygienický test

PROJEKT VČELY NEPOZNAJÚ HRANICE

- Monitorovať situáciu v more včelieho plodu
- Prihraničné okresy Zlínskeho a Trenčianskeho kraja

P. Bystřica

Vsetín

Púchov

ZLín

Ilava

Uherské Hradište

Trenčín

Nové mesto nad Váhom

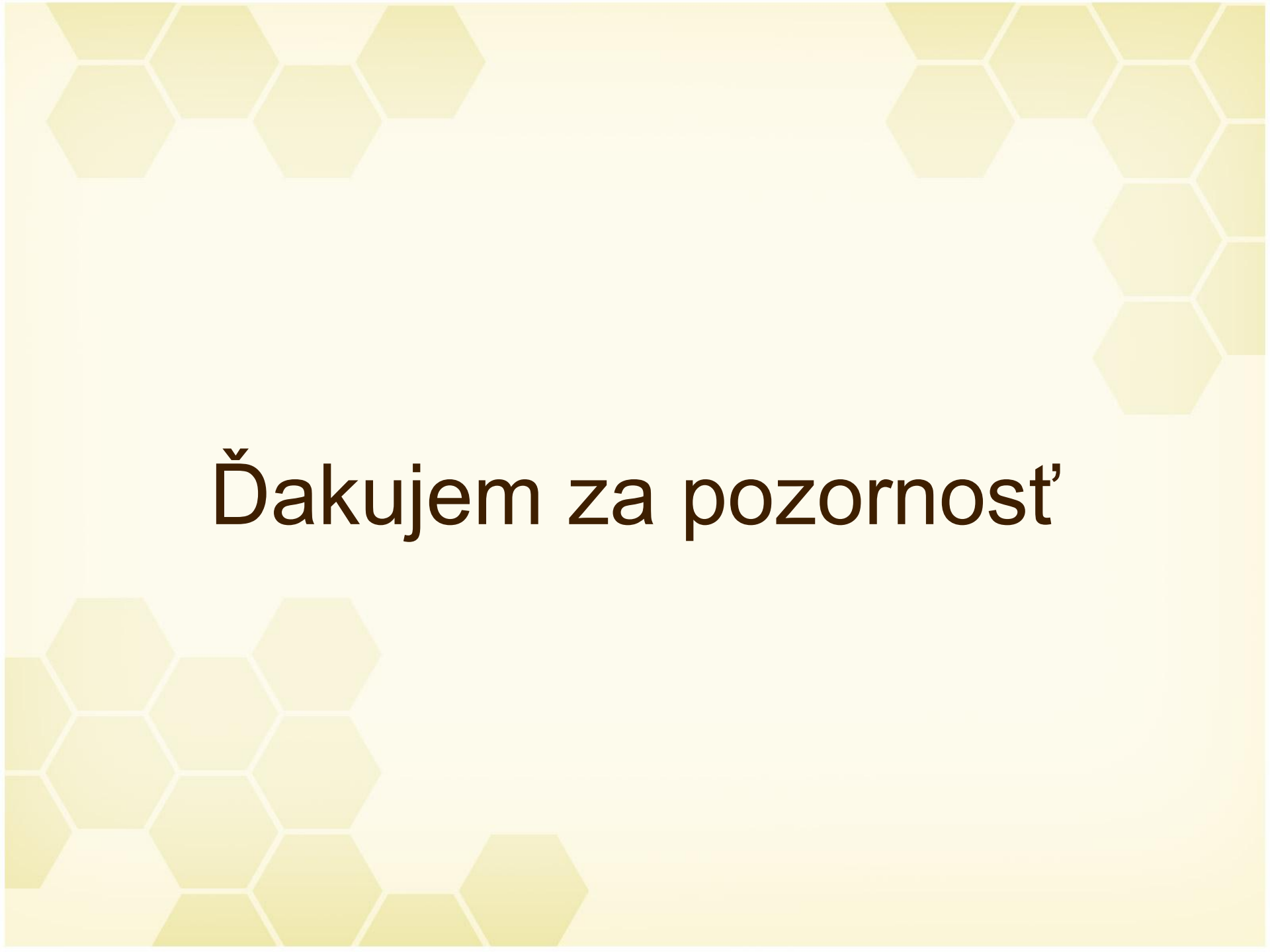
Myjava

- Odber zimného meliva - 500 vzoriek
- Vyšetrenie v SVÚ Olomouc
- Klinické prehliadky pozitívnych včelstiev...

RVPS rok	Trenčín		Nové mesto nad Váhom		Prievidza		Púchov	
	ohniská	Lik.včely	ohniská	Lik.včely	ohniská	Lik.včely	ohniská	Likvč
2024	0	0	0	0	4	9	1	25
2023	0	0	0	0	1	3	6	136
2022	0	0	2	6	0	5	3	38
2021	11	74	3	7	7	46	11	70
2020	3	80	0	0	3	13	6	69
2019	0	0	1	1	2	3	2	30
2018	0	0	0	0	0	0	5	46
2017	0	0	3	10	1	5	6	23
2016	0	0	0	0	4	26	5	46
2015	2	10	2	3	1	2	5	31
2014	3	16	0	0	3	7	3	19
spolu	19	180	11	27	26	119	53	533

VÝSLEDKY

organizácia	Odobraté vzorky	Pozitívne vzorky	Ohniská MVP	Likvid. včelstvá
Považská Bystrica	45	7	1	1
Lúky	64	9	4	17
Púchov	95	11	2	6
Beluša	12	6	1	1
Ilava	40	2	0	
Trenčín	96	25	0	
Stará Turá	30	2	0	
Bošáca	34	8	0	
Nové mesto nad Váhom	25	2	0	
Myjava	30	5	0	
Krajné	7	0	0	
spolu	478	77	8	25

The background of the slide features a light yellow gradient. In the top-left, top-right, and bottom-left corners, there are decorative clusters of hexagons in a slightly darker yellow shade, arranged in a honeycomb-like pattern.

Ďakujem za pozornosť